מה הדין: המזיק מטבע של כסף או זהב – שבירת מטבע, ביטול צורה ומטבעות עתיקות במוזיאון

מתוך שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א בדיני ממונות, נזיקין והלכות גזילה

אדם שלקח מטבע של חברו (שהיו סבורים שהיא של כסף) ושברה או רקע אותה בפטיש, ואחר כך התברר שהייתה עשויה זהב או שהייתה מטבע עתיקה ונדירה במוזיאון – חייב לשלם את מלוא שוויה האמיתי והשלם!

הסבר הסוגיה מתוך השיעור:

בשולחן ערוך (חושן משפט, סימן שפ"ו סעיף א') נפסק: אדם שנטל מטבע של חברו ופגם את צורתה או שיברה, נחשב כמזיק בידיים מפני שעשה מעשה בגוף הממון.

בשיעור נדונה חקירת הקצות והנתיבות (סימן שפ"ו סעיף קטן י'): במטבעות בזמננו (או במטבעות עתיקות במוזיאון), עיקר שוויו של המטבע אינו נגזר רק ממשקל המתכת שבו, אלא מצורתו, מהנפקתו הרשמית או מנדירותו ההיסטורית. ברגע שאדם שיבר את המטבע או רקע אותה, הוא ביטל את צורתה ושמה, והפחית את שוויה מן הקצה אל הקצה.

המזיק טען: "אני התכוונתי לשבור מטבע כסף פשוטה ולשלם 50 שקלים, ולא ידעתי שזו מטבע זהב נדירה בשווי 10,000 שקלים!". נפסק להלכה: אדם המזיק נידון כ"מועד לעולם", ואי הטעות בהערכת השווי אינה פוטרת אותו. כיוון שביצע מעשה היזק בגוף המטבע, חייב לשלם את מלוא נזקה האמיתי.

(מקורות: שולחן ערוך, חושן משפט, סימן שפ"ו סעיף א' ; קצות החושן, סימן שפ"ו סעיף קטן י' ; ונתיבות המשפט שם).

התשובות נערכו על פי שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א ועל פי פסקים שקיבל מאת הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ומגדולי הפוסקים, והן לעיון בלבד. אין לסמוך על האמור כאן להלכה למעשה, ובשאלה פרטית יש לפנות לרב או לבית הוראה.

בית מדרש להכשרת דיינים ומורי הוראה

לימודי הלכה ברמה גבוהה ועיון ישיבתי מעמיק על פי גדולי הפוסקים, בראשות מורנו הרב אלחנן פרץ שליט"א, גאב"ד "חוקת משפט".

שימוש בדיני תורה בפועל ותעודת הסמכה בסיום המסלול · שיעור חושן משפט בכל יום שלישי בערב, שכונת רוממה, ירושלים

חפשו בגוגל: "בית הוראה הוראת המשפט"

להרשמה ולפרטים: 02-6260680 · horat-hamishpat.co.il

סרקו את הקוד לאתר הוראת המשפט

https://horat-hamishpat.co.il/halacha-qa/breaking-silver-gold-coin-museum/